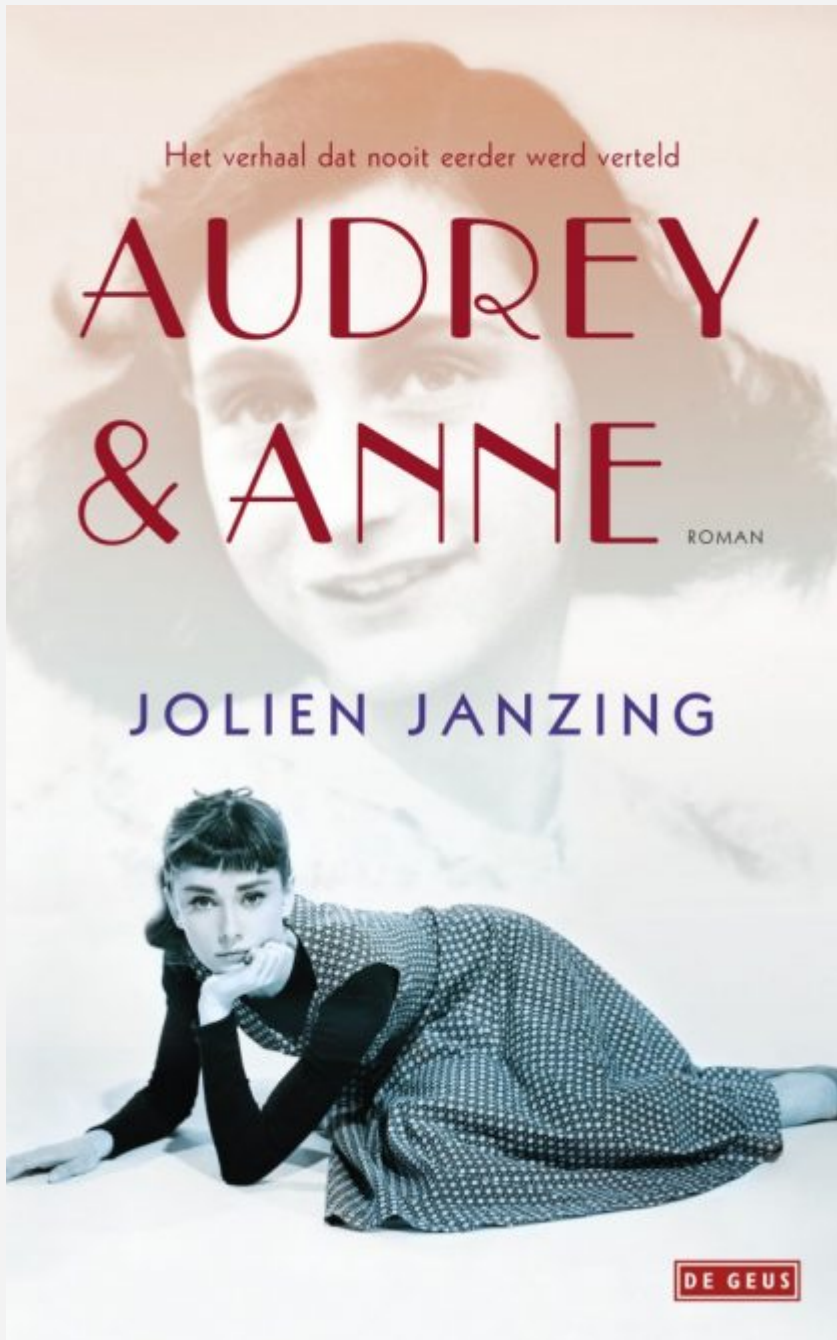

'Audrey & Anne' door Jolien Janzing

Audrey is Audrey Hepburn, de wereldberoemde actrice (1929-1993) met een Nederlandse adellijke moeder en een Britse vader. Anne is Anne Frank (1929-1945), schrijfster van het wereldberoemde Dagboek van Anne Frank, Het Achterhuis, dat haar vader twee jaar na de oorlog uitgaf. Beiden waren iconen voor jonge meisjes en vrouwen in de 40-er en 50-er jaren van de vorige eeuw. In 1957 wilde regisseur George Stevens een film maken van *The Diary of Anne Frank*. Zowel vader Otto Frank als regisseur George Stevens hadden Audrey Hepburn op het oog om de rol van Anne Frank te spelen.

Audrey & Anne is volgens de omslag een roman over 'Het verhaal dat nooit eerder werd verteld'. In het eerste hoofdstuk rijdt vader Otto Frank naar een plaatsje in Zwitserland waar Audrey Hepburn met haar man, acteur Mel Ferrer, een chalet heeft. Hij gaat Audrey vragen of ze Anne Frank wil spelen. In dit eerste hoofdstuk krijgen we een idee wat Audrey over háár oorlog vond in vergelijking met die van Anne Frank, echter zonder een uitspraak te doen of ze wel of niet de rol aanneemt. In hoofdstuk twee begint het 'Verhaal dat nooit eerder werd verteld', het verhaal van de ouders van Audrey in de jaren '30 en de jeugd van Audrey. Zonder in details te treden, voor wie graag verrast wil worden door dit nooit eerder vertelde verhaal, toch een paar van die nieuwe feiten: Moeder, barones Ella Van Heemstra en vader, Britse bon vivant Joseph Ruston, waren voor de oorlog fervente aanhangers van het fascisme. In de oorlog was moeder gecharmeerd van nazi-officieren, wat haar door haar familie niet in dank werd afgenomen. Audrey woonde als klein kind met haar ouders in de buurt van Brussel, na de scheiding van haar ouders zat ze vanaf haar vijfde jaar op een kostschool in Kent en vlak voor de oorlog keerde moeder en dochter terug naar Arnhem. Tijdens de oorlog woonden ze bij hun adellijke familie eerst op kasteel Zypendaal, en het laatste oorlogsjaar in Villa Roestenburg in Velp. De oorlog woedde hevig in Arnhem en omgeving.

De bevrijding door de geallieerden mislukte in september 1944, wat gepaard ging met veel oorlogsgeweld. Alle bewoners van Arnhem moesten voor 29 september 1944 uit Arnhem vertrokken zijn.

In de jaren na WO II was het leven, als je als kind 'foute' ouders had niet gemakkelijk. De mensen die de oorlog hadden mee gemaakt waren te verdelen in 'goed' of 'fout'. Kinderen van 'foute' ouders waren net als hun ouders misdadigers en verdienden het te worden gesard en gepest. Kinderen van 'goede' ouders waren, net als hun ouders, helden en werden geroemd. Je mag aannemen dat Audrey Hepburn zich realiseerde dat haar zeer foute ouders haar carrière behoorlijk konden schaden en het zou in de ogen van de publieke opinie in die jaren, een reden zijn voor heel veel ophef, gif en ander akeligs naar Audrey Hepburn toe, als zij de rol van Anne Frank, de nationale en internationale heldin, slachtoffer van de Holocaust, zou hebben aangenomen.

Een interessant gegeven om uit te werken.

Schrijfster Jolien Janzing koos ervoor dit gegeven niet ten diepste uit te werken, maar om er meer bij te slepen, wat de lezer het gevoel geeft dat er in dit boek iets niet klopt. Naarmate de roman vordert zijn er meer en meer scènes uit het leven van Anne Frank. Nieuw zijn ze niet. Er zijn tal van boeken, romans en biografieën, over het leven van Anne Frank. Dat is dus niet het beloofde verhaal dat 'nooit eerder werd verteld'. De bladzijden over Anne lijken niet relevant. Het effect daarvan is dat je die scènes zonder al te veel interesse en soms met irritatie leest. Waarom zitten de scènes met Anne en haar familie er dan in? Omdat Audrey Hepburn zich verwant heeft gevoeld met Anne Frank? Dat voelden miljoenen meisjes zich in die tijd. Om het contrast tussen het leven van Audrey Hepburn en Anne Frank te kunnen neerzetten? Dat begrijpen we uit de achtergrond van Audrey. Voor de lezer die niets of weinig over Anne Frank weet? Daar lijkt me deze roman niet het goede boek voor, want het is fictie en het zijn geen ware gebeurtenissen, blijkens de verbazingwekkende tekst op de colofonpagina:

'Deze roman staat los van de werkelijkheid. Voor zover de roman al gebeurtenissen vertelt die zijn terug te voeren op het verleden, zijn deze door de auteur geheel naar haar hand gezet en tot fictie gemaakt. Hetzelfde geldt voor in het boek voorkomende personen en plekken.'

In deze roman gaat het ogenschijnlijk om de vraag: Waarom wilde actrice Audrey Hepburn de rol van Anne Frank niet spelen? Het boek begint en eindigt ermee. De oorlogsjaren van Audrey, het fascisme van haar ouders en het geschurk van haar moeder tegen nazi-officieren aan, bevatten de antwoorden op die vraag. Die zijn relevant. De geschiedenis van Anne Frank is niet relevant. Het lijkt een pretentieuze keus. Wat zou er van deze roman overblijven als je de namen van Audrey en Anne veranderde in Tess en Trudi?

De stijl van schrijven van de auteur helpt niet mee van dit boek te kunnen genieten. Er is veel wisseling van perspectief. Dat vermindert de diepgang, die toch al weinig aanwezig is. De stijl doet op veel plaatsen onvolwassen aan, meisjesachtig: *'Ella stond met haar bips tegen het ronde blad van een art-decotafel geleund...'* De schrijfster heeft een voorliefde voor mededelingen tussen haakjes, een stijlvorm die bij veelvuldig gebruik gaat irriteren. Voorbeeld: *"De pad (want het was waar: daar had de generaal op geleken toen hij zo onderuitgezakt aan tafel zat, een zelfvoldane pad op een troon) was op slag veranderd in de charmante prins die Ella kende."*

Een onevenwichtige boek, waarbij je niet weet wat wel en niet waar is, omdat het gepresenteerd wordt als een en al fictie.

Uitgeverij De Geus, 2017

Pagina's 319

ISBN 978 9044 533 187

Recensie Hannah Kuipers maart 2017